

Raadsvoorstel

Onderwerp Verordening nadeelcompensatie gemeente Groningen 2024
Telnr. 14 050 Bijlagen 3

Registratienummer 64704-2024
Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van
persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Van Niejenhuis

Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: Maand 5 Jaar 2024
Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de Verordening nadeelcompensatie gemeente Groningen 2024 vast te stellen en in werking te laten treden op de dag na bekendmakingen en terug te laten werken tot en met 1 januari 2024, onder gelijktijdige intrekking van de Procedureverordening planschadeverzoeken en de Algemene nadeelcompensatieverordening;
- II. dit besluit bekend te maken via lokaleregelgeving.overheid.nl.

Samenvatting

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Daarmee zijn er nu zaken in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en de Omgevingswet geregeld die daarom niet langer op het niveau van een verordening mogen worden geregeld. Daarom moet er een nieuwe verordening nadeelcompensatie worden vastgesteld waarin alleen de zaken geregeld worden die niet in de Omgevingswet en Awb geregeld zijn. Daarnaast moeten de Procedureverordening planschadeverzoeken en de Algemene nadeelcompensatieverordening worden ingetrokken. De wetgever heeft met de nieuwe regelgeving beoogd om alle gevallen van nadeelcompensatie uit verschillende wetten en buitenwettelijke regelingen samen te voegen en te harmoniseren.

Door het vaststellen van onderhavige verordening en beleidsregel wordt voldaan aan de wettelijke vereisten. Inhoudelijk zijn er slechts marginale wijzigingen ten opzichte van de oude verordeningen.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

De overheid kan bij de uitoefening van haar publiekrechtelijke taak onbedoeld schade veroorzaken voor derden. Dat kan bijvoorbeeld als er een vergunning wordt verleend voor ruimtelijke ontwikkelingen waardoor de waarde van een naastgelegen perceel daalt (indirecte schade). Er kan door wegwerkzaamheden ook schade ontstaan als een bedrijf daardoor tijdelijk niet of minder goed bereikbaar is. Een deel van deze schade komt voor rekening van deze derde. Dat overheidsingrijpen voor sommige inwoners en ondernemingen nadelige gevolgen kan hebben is immers onvermijdelijk in een samenleving. In de jurisprudentie is een norm ontwikkeld die aangeeft welke schade als normaal kan worden beschouwd. Voor het deel dat daar bovenuit gaat, en een persoon of bedrijf meer benadeelt dan anderen, kan een beroep worden gedaan op nadeelcompensatie. De vergoeding is dus altijd een tegemoetkoming, anders dan bij onrechtmatig handelen waarbij het uitgangspunt is dat de volledige schade moet worden vergoed.

Omdat een aantal zaken die eerder in de nadeelcompensatieverordening geregeld waren nu in de wet staan mogen deze niet langer in verordeningen worden geregeld. Dat is de reden dat de bestaande verordeningen nu worden ingetrokken en er één nieuwe voor in de plaats komt. Naast de verordening stellen wij de Beleidsregel normaal maatschappelijk risico gelijktijdig vast. Hierin zijn de percentages opgenomen die moeten worden toegepast op de geleden schade om te beoordelen welk deel van die schade valt onder het normaal maatschappelijk risico. De percentages die daarin staan zijn één op één overgenomen uit de oude Nadeelcompensatieverordening. Daarnaast zijn de procedurele regels die eerder in de Procedureverordening planschade stonden opgenomen in de beleidsregel.

Kader

Planschade was als bijzondere vorm van nadeelcompensatie tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet geregeld in Afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro). Voor nadeelcompensatie van schade door andere besluiten bestond tot 1 januari 2024 nog geen wettelijke regeling. Afdeling 15.1 Omgevingswet bevat nu een regeling voor compensatie van alle schade die voortvloeit uit rechtmatig overheidshandelen. Daarnaast zijn in titel 4.5 van de Awb een aantal, met name procedurele, bepalingen toegevoegd die van toepassing zijn op alle verzoeken tot nadeelcompensatie. Men kan niet verwachten dat overheidsmaatregelen in geen enkel geval negatief zal uitpakken. Tot op zekere hoogte moet een iedere zijn eigen schade als gevolg van handelen door een overheid dragen (het beginsel van gelijkheid voor de publieke lasten). Wat als normaal wordt gezien moet per geval worden beoordeeld. Er zijn vanuit de jurisprudentie wel bandbreedtes te bepalen van percentages die geacht kunnen worden onder het normaal maatschappelijk risico te vallen. In de Omgevingswet is een percentage vastgelegd voor indirecte schade. In een beleidsregel kan de gemeente vaststellen wat in gevallen dan die in de Omgevingswet zijn omschreven onder dit risico wordt verstaan. Deze percentages worden niet in de verordening vastgelegd omdat het gaat over beleid dat aan verandering onderhevig kan zijn als gevolg van onder andere rechtspraak. Wij hebben ervoor gekozen om deze percentages door het college vast te laten leggen in een beleidsregel die zij gelijktijdig met deze verordening bekend zullen maken.

Bij de gemeente Groningen werden de afgelopen jaren gemiddeld 10 aanvragen om planschadevergoeding en vijf om nadeelcompensatie per jaar ingediend.

Argumenten en afwegingen

Wij stellen voor om de verordening in materiele zin vrijwel volledig aan te laten sluiten op de oude verordeningen. Daarnaast stellen we voor om de zaken die eerder in de Procedureverordening planschade stonden en die niet geregeld worden in de Awb of Omgevingswet op te nemen in de nieuwe Beleidsregel normaal maatschappelijk risico. Verder stellen we voor om het te heffen recht voor het in behandeling nemen van aanvragen om nadeelcompensatie gelijk te laten en vast te stellen op € 300,-. De hoogte van het recht van € 300,- scheidt in de praktijk voldoende drempelwerking maar schrikt tegelijkertijd aanvragers die te goeder trouw nadeelcompensatie claimen, niet af. Voorgesteld wordt om in de verordening een drempel op te nemen voor nadeelcompensatie-verzoeken die gaan over geringe schade; te weten € 500,- voor particulieren en € 1.000,- voor ondernemers. Dat kan voorkomen dat de kosten van behandeling van het verzoek om nadeelcompensatie niet meer in een redelijke verhouding staan tot het te vergoeden bedrag. In de Algemene nadeelcompensatieverordening stond bij de weigeringsgronden een bedrag van € 750,-. De bedragen van € 500,- en € 1.000,- komen voort uit de drempel die Rijkswaterstaat gebruikt en worden door andere gemeentes ook gehanteerd. Ze lijken algemeen aanvaard en werkbaar te zijn. Daarom wordt voorgesteld om deze bedragen ook op te nemen in de nieuwe verordening.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De verordening en beleidsregel zijn intern besproken. Burgerparticipatie is in dit geval niet aan de orde omdat het gaat om een formele wijziging.

Financiële consequenties

Onder de Wro was er op grond van jurisprudentie sprake van een normaal maatschappelijk risico van 2-5% voor schade als gevolg van de vaststelling van bestemmingsplannen of vergunningen om af te wijken van een bestemmingsplan. In de Algemene nadeelcompensatieverordening gemeente Groningen was het normaal maatschappelijk risico vastgesteld op 2% van de waarde van een onroerende zaak onmiddellijk voor het ontstaan van de schade.

Onder de Omgevingswet is het normaal maatschappelijk risico voor deze indirecte schade vastgesteld op 4%. Bij alle andere vormen van schade bij rechtmatige overheidsdaad geldt de hoofdregel van de Awb onverkort: de schade moet uitgaan boven het normale maatschappelijke risico en een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treffen. Hiervoor is altijd een beoordeling per geval nodig. De percentages die eerder in de verordening stonden worden één op één overgenomen en nu vastgelegd in de beleidsregel.

Alleen het percentage normaal maatschappelijk risico voor indirecte schade is dus gewijzigd van 2% naar 4%. Hierdoor wordt dat deel van de schade dat de eigenaar van een perceel zelf moet dragen groter.

Overige consequenties

Door het vaststellen van de verordening en bijbehorende beleidsregel wordt weer voldaan aan de wet.

Vervolg

Nadeelcompensatieverzoeken kunnen na inwerkingtreding van deze verordening op eenzelfde wijze worden afgehandeld als eerder alleen de wettelijke basis is aangepast en voldoet hiermee aan de eisen van de Omgevingswet.

Op een later tijdstip zullen wij aanvraagformulieren vaststellen die door de aanvrager gebruikt kunnen worden om het proces te vereenvoudigen.

Lange Termijn Agenda

---

15 mei 2024.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.